

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Fe pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 230.

V Ljubljani, v ponedeljek 7. oktobra 1889.

Letnik XVII.

Kmetom v pomoč.

Od Drave, dne 4. oktobra.

Ni še temu davno, kar se je vršil v Vadovica h tabor ali shod galiških kmetov, sklican po kmetih, da se dogovoré in si osnujejo društvo, čegar namen je: povečati si svoja zemljišča in skrbeti, da ostanejo v rokah kmetov. Shod sicer ni bil kaj številno obiskan, a vsekako so se ga vdeležili trije poslanci: Kramarčik, Potoček in Romanovič. To, kar ima za nas Slovence največjo važnost, pa je govor drugega govornika Františka Zalánskega, kateri podajem vsled tega v pretres in ravnilo tudi mnogospoštovanim gg. čitateljem „Slovenca“.

Po kratkem uvodu rekel je govornik: „Ako sem se poprijel misli, osnovati društvo za ekonomično obrambo naroda, storil sem to zaradi tega, ker več let že delujoč na razširjenje prosvete vidim naposled neizogibno potrebo takošne ekonomične naprave. Ko so drugi narodi, ki so prej bili ravno tako revni, kakor mi, pa so bili prosti ter se poprijeli dela in se s tem dvignili, smo mi za celih sto let zaostali, zanemarili se, da stojimo nižje, nego do nedavnega še prezirani narodi, kakor Rumuni, Bolgari in Srbi. Da je to napačno, to čutimo vsi, in pred nedavnim časom pokazal je to s številkami poslanec Ščepanovski v knjigi, katera bi morala biti v rokah vsakega sina naše dežele, v vsakej bajti. Kot jasen dokaz navaja govornik glavne točke Ščepanovskega dela, kot: število ljudij, ukvarjajočih se s poljedelstvom, katero je v dotiki z onimi, ki pridelke potrebujejo; dalje preogromna množica neobdelane zemlje, ležeče brez koristi, — preveč nizko število domače živine, — slaba hrana prebivalstva in zaradi tega manjša kot drugod sposobnost za delo, konečno vedno krajši čas človeškega življenja, pa vedno večje število nedoletnih, ki se živé ob delu starejšega prebivalstva.

Davkov, pripadajočih na glavo prebivalstva, plačujemo znatno manj, nego druge dežele, — toda v primeri z dohodki so oni jako visoki. Ni tudi mogoče

mamiti se z nado, da bi se davki zmanjšali, nasprotno vsled vedno rastočih potreb države se bodo še zvišali. Toda vkljub temu pošiljamo iz dežele jako obilno milijonov za blago, katero nočemo domá sami izdelovati. Ako stvar tako še nadalje traja, — poginemo. Treba je torej, da se rešimo.

Toda povprašate: kakó se rešiti, ker smo takó revni? Je nekako sredstvo, ki je povsod delalo čudeže in jih tudi pri nas stvari, — a to je moč varčnosti. Zdi se, da vsak človek more prihraniti vsak dan 1/3 (tretjino) krajcarja, — celó najrevnejši berač. Recite, — ali je takó? (Glasovi: Gotovo! Berač premore še več!) Evo, ko je takó, pa bi vsak prihranil vsak dan 1/3 krajcarja, — bilo bi tega — vštevaje prirastek obresti — v šestih letih 40 milijonov, in teh 40 milijonov bi se obrnilo na zboljšanje gospodarstva, na požlahtnjenje živine, na osnovanje tovarn, katere bi izdelovale blago, ki ga sedaj od drugod kupujemo, s čemur bi se povečalo število obrtnikov, to je ljudij, ki bodo potrebovali vaših pridelkov. Torej moremo še rešiti, ako le hočemo. Ne mislite, da bi vas mogel deželni zbor rešiti, kajti zbor more zidati še le potem, ko bo v kraji že gradivo na to pripravljeno. Višji stanovi vam ne morejo pomagati, ker nas je malo. Vas je štiri in pol milijona poljedelcev, — ako bi vrgli vsak po jeden novac v zrak, moralo bi sonce zatemneti, mi ostali kaj takega ne premoremo. Treba je biti varčnim, treba je zbirati se v društva ter vzajemno delovati, da se nakupi več zemlje, zlasti tam, kjer bi imela priti v tuje roke. Potreba je vravnati zadolžene kmetije, da se ohranijo v rokah sedanjih poljedelskih rodbin. Ako se bo društvo ukrepilo in razvilo, moglo bo svoje delovanje tudi na druge panoge gospodarstva razviti“ itd.

Po takošnih dokazih govornika bil je, sevé, vsak navzoč kmet prepričan, kako potrebno bi bilo takošno društvo, ki se je potem tudi osnovalo. Ker bi bil skrajni čas, da se poprimemo takošnega dela tudi Slovenci, naštejem tukaj glavne točke pravil dotičnega društva, ki se glasé:

Namen društva je: podeliti svojim članom moralno in gmotno pomoč, ki bo služila v ohranitev, povečanje zemlje in povišanje vrednosti posédane kmetije z vsakršnimi sredstvi, kakoršna bo društvo imelo na razpolago. Zaradi tega bo društvo kupovalo kmetije, a to iz proste roke, ali pa tudi na javnih dražbah, na podlagi naznačene vrednosti cenilnih množ, ki bodo nalašč za to od vodstva postavljeni.

Društvo bo nadalje posredovalo med zadolženimi društveniki in njihovimi upniki, da bi zadolžena kmetija ostala v celoti, ali vsaj deloma v rokah dosedanjega lastnika. Konečno bo podelilo svojim udom za nizke obresti denar, potreben za gospodarstvo, trgovino in obrtnijo, za kolikor njegovo imetje ne bo zavezano v nakup zemlje.

Delež bo iznašal le deset goldinarjev in se more plačati v dveh polletnih obrokih. Vpisnina iznaša 1 gld. 50 kr. Poroštvo sprejelo se je najnižje, kolikor ga zakon dopušča. Po pretresovanji pravil jeli so se navzoči vpisovati ter so podpisali štiriinšestdeset deležev, na katere so vplačali v gotovini 335 gld. Po izvolitvi odbora bilo je društvo osnovano.

K temu poročilu naj dodám sledeči pristavek:

Ne smemo se sicer pritoževati, da bi se zadnji čas med nami ne obračala največja pozornost na gmotno stanje našega ljudstva, tolikanj potrebno za neodvisnost našega naroda. Toda kar je pri tem največ čudnega, je to, da imajo vse naše narodne posojilnice in hranilnice dosti več izposojenega nego vložnega denarja. So mar res vsi Slovenci brez denarja? V čeških hranilnicah leži, — po poročilu časopisov, — nad dvajset milijonov gotovine; a v naših? Iz tega razmotrivanja se dá razvideti, da naš slovenski denar leži še vedno v nemških hranilnicah, ki delujejo proti nam. Sam poznám človeka, ki ima nad 100.000 gld. v graški nemški hranilnici, ki se je tako sovražno izjavila proti nam. Skratka, skrb slovenskih rodoljubov naj bo, da se vložijo takošni denarji v naše domače denarne za-

LISTEK.

Pisma iz Italije.

(Dalje.)

Ne mislite pa, da ondi počiva telo sv. Klare. Ne, zidana je bila na vrhu, na skrajni meji mesta nova, lepa cerkev, in tje prenešeno njeno teló. Počiva pa blaženo teló v kriпти pod velikim altarjem, ki je bogato opravljena z marmorjem in svetilnicami. Spodaj je tudi altar. Teló Klárinó pa leži še naprej v posebnem prostoru, kamor pride sestra klarisarka, prižge sveče in razsvetli ležišče. Sv. Klara leži v stekleni omari, ki je podobna oni sv. Deodata v Ljubljani. Popolnoma je nestrohnela. Videl sem natančno njen obraz, ki je celoma ohranjen, kar nič vdrt, samo órn je. Pokleknili smo in sv. Klari priporočili sebe in vse, ki so nam bili v molitev priporočeni, zlasti pa naše drage tretjerednike. Na takem mestu človek spozná ničevost in nehvaležnost svetá, na drugi strani pa, kako dobro je: „adhaerere Deo“. Tu leži in čaka vstajenja ona devica, ki je imela v svojem srcu prostora le za Bogá. Zdi se mi, da čujem iz njenih ust besede: „Omnem or-

natum saeculi contempsi propter amorem Domini mei J. Christi, quem vidi, quem amavi, quem credidi, quem dilexi“. Nato pa odmeva iz nebeških višav: „Veni, electa mea, et ponam in te thronum meum, quia concupivit Rex speciem tuam“.

Postrežljiva sestra nam je potem gori v cerkvi v zaprti kapeli pokazala križ, s katerega je Jezus govoril one besede sv. Frančišku: „Vade, Francisce, repara domum“ itd. Videli smo tudi glavo sv. Neže Asiške. — Blagor vam, častite sestre, ki ste postavljene za váruhinje tako častitih svetinj! Pri vsaki stopinji vas sreča duh Klarin.

Radoveden bralec že težko čaka, da bi šla k grobu sv. Frančiška; pa to ni v moji moči. Moral sem iti prej še v neki samostan, če se sme tako imenovati. Iz Asisa namreč vodi pot nekoliko viši, nego je sredina hriba, rekel bi poldrugo uro. Vse je golo, le tam v zatišji je skrit gozd, poleg katerega je tako imenovani samostan „ad Carceres“. Ta samostan je v skalo vsekano prebivališče, kateremu se je pozneje prizidalo nekoliko celic. Je „recessus“, kamor so hodili in še hodijo duhovne vaje opravljat duhovniki in imenitni svetni ljudje. Tudi sv. Frančišek je hodil gori devetkrat na leto. V ta namen je našel v zemlji votlino, ki je pač grozniša od vsake ječe. Prav ozkega sem se moral narediti in v dve

gubi držati, da sem prišel notri. Ondi se kaže kamen, na katerem je počival. To, ljubi moji, ni bila šala. To prenesti je mogel le oni, ki je res zapustil svet v duhovnem pomenu. Res, da se tako življenje ne dá posnemati, nikdo ne more reči: „fac similiter“; vendar tukaj se spozná huda pokora, katero je sv. Frančišek delal zá-se in za grešni svet. Semkaj bi pripeljal lahkoživec, morda bi na tem groznoresnobnem kraji tudi sam postal resnoben. — Videli smo nadalje kor, na katerem so skupaj psalirali: sv. Bernardin Sij., sv. Jakob iz Markije in sv. Janez Kapistran. Kor je, kakoršen je bil, in močno moramo biti hvaležni našim sobratom, da so s tako vstrajnostjo ohranili priče del naših začetnikov.

Šli smo potem pogledat votline, v katerih so sveti možje živeli kot pravi puščavniki. Ena je blaženega Antonija Štronkonija, druga blaženega Rufina, tretja shajališče, kjer se je sv. Frančišek v razvedrilo pogovarjal z bratom Masejem. Naj omenim še troje reči, ki so se v tradiciji bratov ohranile. Ravno mimo te naselbine gré struga, v katero se mora po natornih postavah stekati vsa voda ob času hude ure. In res je voda bratom močno nagajala. Njen šum je bil tako silen, da sv. Frančišek s svojimi sobratni ni mogel moliti oficija na koru. Torej

vode, da ne bodo služili v rokah naših nasprotnikov kot orodje proti nam.

Pa tudi osnovanje zgoraj omenjenega podobnega društva bilo bi nam jako potrebno. Mala je naša domovina, jako mala, in še to trohico zemlje nam hoté izpuliti tujci iz rok. Da, celó nalašč za to se je že osnovalo v Nemcih društvo, da bo izpodkopavalo tla našemu ljudstvu še v dosti večji meri. Tej pogubonosni napravi se je treba takoj s početka postaviti v bran. Osnovanje takega društva, kakor so si je osnovali Poljaki v Vadovicah, koristilo bo nam Slovincem dosti več, nego Nemcem njih „šulferajni“, in naša šolska društva, akoravno s tem ni rečeno, da bi bila poslednja nepotrebna. Dela je torej še dovolj, le nikar se ga strahiti! Da bi se vsaj ta glas popolnoma v vetru ne zgubil!

Kaj uničuje naše kmete?

IV.

Mnoge zamere in neprijateljstva na kmetih nastajajo tudi iz tega, ker ljudje „opravljajo“ otroke teh ali onih starišev. Nobena stvar starišev takó ne speče, kakor ravno to. Ko bi rajši uvažali, kar se pripoveduje o njih otrocih, ko bi pomislili, da nekaj je vendar-le res, in ko bi svoje otroke tako vzgajali, da bi nihče o njih ne mogel črhnuti kaj slabega, gotovo bi bilo to stokrat bolje. Toda marsikatera občutljiva mamica se jezi na te „poredne, opravljive jezike“ pred svojimi otroci, in sinček — no, ta se pa na tihem smeje, ko se stariši potezajo za njih nerodnosti. Tuj človek se ga še dotakniti ne smé, to bi staknil! Očka je župan in „premore“ vse. To si vse dobro zapomni tak-le otrok, kar se stariši pogovarjajo med seboj. Prava šiba so otroci za take stariše!

Ni jih skoro otrok, da bi bili bolj nesrečni, nego so otroci kmetskih predstojnikov in bogatašev. Pomislite malo, in našli boste dosti vzgledov. Jedva je fantalin odrasel šoli, mu učitelj ne smé ukazovati, duhovnik ga ne vidi ves čas, tuj človek ga ne smé opominjati, ker bi jo znal skupiti, stariši pa često sami nimajo tudi razuma, da bi jih opominjali in strahovali. Kdo drugi ima za to skrbeti nego oni? Kdo bo za to enkrat odgovoren? In kdo drugi boede neki za vse to moral trpeti nego največ sami? Naj bodo ponosni na svoje otroke, toda na svojo čast in dobro ime, ne pa na to, česar si niso sami zaslužili, in morejo vsak hip zgubiti. Naj se spominjajo, kar se jim je reklo v šoli, kar jim je gospod duhovnik takó lepó pripominjal.

Nobena napaka odrasle mladine, koja postane pozneje občanstvo, ni zakrivila toli neprijateljstva po kmetih, nobena toliko tožeb zaradi razžaljenja „časti“, nobena ni toliko gospodarjev pripravila ob posestva — kakor ta nesmiselna ošabnost! Tak človek ničesa ne prenese od drugega; kar mu ravno ni po volji, takoj toži, sevéda odvetnik se pa lepo smeja, in ko obsojeni pridejo domov, posmehuje se jim vsa občina. To nazivljajo razžaljenje „časti“; toda, kdor ima pravo čast, ta vé, da mu je nihče ne vzame, naj govore, kar se jim zljubi; resnica vendar pride na dan, in ko bi to tudi trajalo dolgo.

se obrne do Boga s prošnjo, naj bi odvrnil to vodo. In res, od onega časa nikdar ni kapljice po tej strugi, naj bo naliv še tako hud. Zgodí se pa vendar le redko v enem stoletju, da pridere voda; takrat pa, pravijo bratje, nič dobrega ne pomeni. Zadnjikrat je pridrla leta 1870., ko je papež bil oropan svetnega posestva. Odkod imajo pa bratje vodé? To je čudno. Dasi ni nikjer najti kapljice vode, na dvorišču samostana je vodnjak, ki ima živo, dobro vodo, katere nikdar ne zmanjka, nikdar ni preveč. Pa tudi ta vodnjak ni več na starem mestu. Ko so samostan razširili, bil je na potu; torej prosí Bernardin sv. Frančiška, naj prosí pri Bogu, da se vodnjak umakne, in to se je tudi zgodilo. Saj je Kristus obljubil: Ako bote imeli trdno vero in bote rekli hribu, naj se umakne, pa se bo umaknil.

Drugikrat se je primerilo, da je neki brat v kapelici zaostal in zaspal. Naenkrat čuti v španji, kakor da ga nekdo po lici udari, in čuje besede: Spi se v celici, ne pa v kapelici. Zbudi se in še vidi desnico, ki jo Križani nazaj jemlje, potem ko je brata rahlo udaril.

Sv. Rufin, ki je prebival v eni imenovanih votlin, bil je nekoč v veliki dušni težavi. Satan se mu prikaže v podobi Križanega in mu reče, da mu

Žal, da je ta napaka takó često vkoreninjena med odraslo šolsko mladino. Fantalinu je kmalu že preveč, pozdravljati starejše ljudi, ker vé, da se mu žalega zgoditi ne more. Kaj si ta ali oni o njem misli, še zméni se ne. Odrasel je šoli, kóga bi se zdaj bal? Kmalu se ne zméni za svojega starega dobrega učitelja, in duhovnika pozdravlja nekako bolj površno, da bi se vsaj ne reklo, da ga ne pozdravlja. A tudi v cerkev hoditi mu preseda; raje gré nekam v krčmo med sebi jednake tovariše, ki se mu spretno prilizujejo in — ga skubejo. In ko je ves ožet, gredó pa k drugemu, zánj se ne brigajo več.

Žal, da je mnogo tacihi zaslepljenih občanov naših po deželi. Ne znajo ločiti resnice od laži, oholost jim slepi oči njim v največjo nesrečo. In če mu pošlje Bog nesrečo, na pr. da pogori ali mu pocepa živina — potrebuje torej denarja. Kam pa pónj? H kakemu sosedu v občini? Bog varuj! „Tega mi še manjka, da nas boede povsodi nosil na zobéh!“ pritrjuje žena. „V mestu so že vrli ljudje, ki posodijo vsakemu, ogoljatali še nobenega niso. Pojdimo le tja!“ In res gredó; oderuh sevéda molčí, in kako molčí! vsaj on vé zakaj. Posodi jim ter se ne briga za obresti in poplačanje dolgá. „No, kedar bote imeli, pa se bom oglasil!“ In res se ne oglasi takó dolgo, dokler ima tak gospodar česa v zastavo. Toda kmalu je dogospodaril, in predno se to pripeti, je prvi tú oderuh, da bi nič ne izgubil. Kako je to sramotno, ko se pripelje nekoliko kočij pred hišo, in cela tolpa teh pijavk privrè ter zapovedujejo, kakor bi bilo vse to njih. Gotovo so vam znani taki slučaji. Oderuhi so rubili, kar so kje mogli, prodajali najpotrebniše stvari kar na pol zastonj, gospodar je begal objokan po hiši, gospodinja strahu vsa prepadena in bleđa, otroci preplašeni, in ker ne vedó, kaj se godí, pobegnejo na vrt in jokajo z drugimi. Lehko bi vam pripovedovali tožne prizore, žalostne, da jih niste videli jednacihi. Uvažujte, koliko je po kmetih zadolženih teh hiš, posestev pri oderuhih; zrealo o tej točki so zadnje strani našega uradnega lista.

Oderuhi so tisto nenasitno žrelo, v koje se zgublja vsa skrb, delo, ves trud, jadikovanje, ves mir in blagor — a ž njim tudi vsa pobožnost našega ljudstva. Prijatelji, vzdramite se, da ne bode prepozno! Žal, da se tako malo pomišlja na zadnja kolesa. Misli se, če so noveci izposojeni iz daljine, da je to bolje. Mi vam pa pravimo, kogar ima satan enkrat v pestéh, pusti ga in daleč gré, ker vé, da mu ne uide, in tako je tudi tú dolg, na pr. v Ljubljani, ali v daljnem mestu stokrat hujši, nego bi bil doma. O obrestih, na koje posojujejo in so posejevali oderuhi in na koje bi posodil marsikak pameten in razsoden sosed, še govoriti nočemo. In tako se lepo pozablja dolg, vedno se odlašá, da nazadnje ne zadostuje niti ves dom z vsem poljem. Prodá se jim — zdaj pa pojdite s trebuhom za kruhom!

In kaj slepi zlasti nekatere naše kmetske gospodinje? Vsaka hoče biti prva, ali to že gré ali ne. Če ne gré in ni ničesa pod palcem, pa se izposodi, bodisi kjerkoli hoče, da se le dobi. „Kaj

njegova pokorila nič ne bodo pomagala, ker on ni v številu izvoljenih. „Non est in numero electorum.“ Rufin gré zjutraj k sv. Frančišku, in mu potoži dušno bolest. Frančišek moli k Bogu, in bilo mu je razodeto, da je Rufin izvoljen. In tedaj mu reče Frančišek: Ti in vsi, ki bodo natančno spolnovali vodila, so v številu izvoljenih. Pojdi nazaj in če zopet dobiš skušnjavo, reci satanu: Tvoja usta so polna blata. Tako je Rufin tudi storil in satan je osramočen pobegnil.

Ljubeznjive so te tradicije, zlasti če jih človek na mestu sliši. Ko nam je prednik vse stvari razkazal, zahvalil se nam je še za obisk in prosil svetega blagoslova „pro misero peccatore“, kateri mu je podelil eden prečast. gg. provincijalov. Mislil sem si: Ti miser peccator, ki si tako vreden naslednik nekdanjih prebivalcev samostana! Kaj bomo pa drugi rekli?

Nazaj gredé ob hribu smo uživali prekrasen razgled in hvalili Boga, ki je vse to ustvaril. Ti pa, častiti bralec, zdravstvuj; prihodnjič se vidiva v baziliki sv. Frančiška.

Asisi, dné 19. septembra.

P. H.

neki bi rekli ljudje, ko bi mene ne bilo tja, ko bi ne storila tega in onega, tega in tega ne imela, ko bi naši otroci tega ali onega ne imeli, tú in tam ne bili!“ Mi pa vprašamo, kaj pa ti ljudje potem porekó, ko pride posestvo na boben? Ali pozabljate na to? Koliko je tacihi mater, koje svoje otroke zoper njih voljo povsodi rijejo naprej: hči mora imeti obleko, kakor vsaka druga, da bi se ne reklo, da so kaki prosjaki ali dragoletniki.

Slava je slava, in ta mora vendar biti! Kako pa to izgleda v dolžni knjigi, na to se često pozabi. Káko jadikovanje in obupovanje, ko se necega dné odpre dolžna knjiga, v kateri čita upnik kot vse-mogočni gospod grehe, ki so se nabrali tekom celih 10 ali 20 let. Oj káko probujenje iz teh brezskrbnih sanj; po tákem probujenju nastaja krč okolu — lačnega želodca!

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. oktobra.

Notranje dežele.

Češki deželni zbor bo v prihodnjem zasedanji obravnaval mej drugimi predmeti tudi o postavnem načrtu gledé uradnega jezika v občevanji samoupravnih oblastnij, o postavi „Clam-Martinič“, ki vrejuje jezikovno vprašanje na srednjih šolah, in postavi „Kvičala“, po kateri naj se v ljudske šole vsprejemajo le taki otroci, ki so zmóžni učnega jezika. — Mladočehi imajo vsled tega, ker se Nemci nočejo vdeleževati deželnozbornih sej, v kuriji kmetskih občin večino, vsled česar jim pristujeta dva sedeža v deželnem odboru. Za to sta izbrana bajé Grégr in Tilšer.

„Narodni Listy“ objavljajo „poslano“ češke akademiske mladeži, ki pravi, da se ne bo ustanovilo novo *češko akademisko bralno društvo*, ker vlada ne pripušča, da bili njegovi člani poleg akademikov tudi neakademiki. Izraža pa nado, da češki narod ne bo odrekel podpore, ko bi se pri drugih razmerah osnovalo tako društvo.

Govori se, da se bo *stalni kazenski odsek* sešel dne 11. oktobra, in to le k nekaterim sejam, ker je bajé jako malo novih predlogov došlo.

V soboto se je v Krakovem slovesno otvorila *kirurški vsučilišna klinika* v navzočnosti namestnika Badenija in naučnega ministra Gautscha.

Ogerski državni zbor in zbornica magnatov bođeta imela v soboto dne 12. t. m. prvo sejo, v kateri se bo le določil dnevni red prihodnje seje. Finančni minister Weckerle bo proračun za l. 1890 z obširnimi poročili predložil v torek, dne 15. t. m.

Vnanje države.

Zadeva s kraljico Natalijo je spravila *srbsko* vlado in regentstvo v veliko zadrego. Na eni strani ima vlada zavezane roke, na drugi strani pa preti nevarnost, da se bo skupščina, ki se bo v nekaterih dneh sešla, lotila Natalijine pravde proti Milanu in vladi, in čeravno trdijo vladni krogi nasprotno, vendar je z ozirom na javno mnenje med narodom več ko verojetno, da bi niti Milan niti vlada ne bila zadovoljna z razsodbo skupščine. Vlada je v tem svojem neprijetnem položaji prosila v Švici mudečega se Milana „primernih“ navodil, ki tudi niso izostala. Kakor namreč „Pol. Corr.“ iz Belegagrada javlja, odgovoril je Milan na dotično vladno vprašanje. Načeloma pritrjuje Natalijinemu sestanku z Aleksandrom, podrobnosti v tem oziru pa prepušča previdnosti kraljevih varuhov — regentov.

O namerah Turčije nasproti *Bolgariji* piše dunajski poročevalec „Köln. Ztg.“: Kakor se vé iz zanesljivega vira, dal je povod obravnavam turške vlade o bolgarskem vprašanji angleški veleposlanik White. Po zaupnem razgovoru velikega vezirja z Whitom sklenil je turški ministerski svet rešiti bolgarsko vprašanje s korakom kot suverenni dvor. Sultan je bil začetkoma popolnoma s tem zadovoljen, toda postal je omahljiv pozneje vsled posredovanja ruskega veleposlanika. Vzlic temu pa so turški vladni krogi za trdno prepričani, da bo Turčija vendar-le razposlala že pripravljeno okrožnico vele-silam. Dunajski kabinet ni pri tem ničesa storil, čeravno je turškemu veleposlaniku znano, da Avstrija želi edino le mir in da bo pritrdila priznanju Ferdinanda kot bolgarskega kneza, v kolikor bi to pripomoglo k stalnejšemu evropskemu miru. Bismarckovo glasilo „Nordd. Allg. Ztg.“ je bilo dosedaj malo prijazno nasproti princu Ferdinandu. Tem pomenljivo je tedaj, da v svojem političnem pregledu omenja sedaj namero turške vlade gledé priznanja bolgarskega kneza in da temu dostavlja: „Ker ni ugovora, verjeti se mora tej vesti.“ Celó neodvisni nemški listi, kot „Voss. Ztg.“, sklepajo iz pisave avstrijskih poluradnih listov, da je Nemčija sedaj bolj kakor poprej naklonjena, priznati Ferdinandu za kneza. V istem smislu se izražajo „Times“, da bo brž ko ne Turčija izvršila svojo prvotno namero ter razposlala okrožnico, ki priporoča, naj se na korist evropskega miru prizná princ Ferdinand za bolgarskega kneza. „Položaj balkanskih držav se je sedaj takó premenil, da države srednje-evropske

Izvirni dopisi.

mirovne zveze ne morejo več zaradi ruske občutljivosti odrekati princu Ferdinandu priznanja. Tudi Anglija se takemu početju turške vlade ne bo protivila, čeravno dosedaj ni hotela storiti prvega koraka, ker jo to le posredno zadeva. — Kakor je pa položaj Bolgarije v splošnje-političnem oziru vedno ugodnejši, isto tako smé sofijska vlada z državnimi financami biti zadovoljna. Nameravanega posojila 25 milijonov frankov sedaj še ne bo sprejela, ker je v državnih blagajnicah toliko denarja, da se bodo z njim lahko poravnale vse javne potrebščine do meseca junija prihodnjega leta. Desetinski davek bo letos za deset milijonov več znašal, carine za šest milijonov, poleg tega bodo pa došli zaostali davki štirinajst milijonov tekom leta v blagajnico, ker se sedaj pobira ta davek vsak teden, in sicer po dvainpetdeseti del dolga. Sploh računa vlada, da bo letošnji prebitok znašal 30, oziroma po odračunjenem proračunskem primankljeji 16 milijonov frankov.

Francoski vladni krogi pripisujejo posebno važnost okolišini, da se je hotel ruski car poprej v Kodanji sniti z angleškim princem Waleskim, predno odpotuje v Berlin. Letošnje poletje se je razširjala vest, da je Anglija s trodržavno zvezo sklenila neko pogodbo, kar je takó v Rusiji kakor Franciji vzbudilo precejšnje vznemirjenje. Nekaj besedi mej princem Waleskim in carjem pa more pomagati resnici do veljave in razpršiti vse neosnovane napačnosti, tembolj, ker bo ravno sedaj car obiskal nemškega cesarja in slednji turškega sultana. Car je prosil angleškega princea, naj zatrdi kraljici Viktoriji, da Rusija takó v Evropi kakor Aziji želi mir.

Včeraj so se v Franciji vršile ožje volitve. Poleg kandidatov z 23. dne septembra se je oglašilo 71 novih kandidatov, večinoma nepoznate veličine. Ferry se je, kakor znano, odpovedal kandidaturi, kar je pa z zadovoljstvom navdalo takó njegove pristaše, kakor tudi protivnike. „Presse“ objavlja dopis iz Pariza, ki pravi: „Opotuncem samim ni več ležeče na tem, da bi njihovo vodstvo zopet prevzel „najbolj črteni francoski državnik“, kajti bojé se, da bo narodova nevolja zoper Ferry-ja škodovala sploh oportunistki stranki; zaradi tega se bodo rajši zbrali pod zastavo Leona Say-a ali pod Ribotovo.“ — Nesloga mej opozicijonci se še vedno ni podela. „Autorité“, „Gaulois“ in „Univers“ so še za zvezo z boulangisti, popolnoma proti nji pa „Figaro“, „Gazette de France“ in „Monde“. Zameriti se sploh ne sme katoličanom, če nočejo ničesa vedeti o zavezništvu z „generalovci“, kajti večina boulangistiških kandidatov ni hotela, čeravno v manjšini proti konservativcem, ničesa vedeti o odstopu od kandidature; ko bi pa kdo odstopil, storil bi to le na korist republikancev. Bolje tedaj, da katoličani za-sé rešijo, kar je mogoče še pridobiti sedežev, ker tudi mnogo znakov kaže, da bo po končanih volitvah napočila mirnejša doba za katoliško cerkev. V tem smislu vsaj „Figaro“ piše: „Eno dobro bodo imeli novi možje prihodnje zbornice, da ne bodo, čeravno neizkušeni, na nobeno stranko navezani. Njihov vspered in ministerstveni program marveč namerava le doseči cerkveni mir in preprečiti revizijo, katere pravo ime je — revolucija.“

Znani shod za nedeljski počitek v Parizu je za častnega predsednika izvolil H. Harrisona, predsednika Združenih držav, za prvostnika pa Leona Say-a. Vdeležilo se ga je posebno veliko inženirjev in velikih obrtnikov. Nazor, da mora biti tedenski dan počitka ravno nedelja, dan Gospodov, zmagal je na celi bojni črti. Shod je potem stalen odsek ustanovil, ki bo pripravljal nadaljne shode in ob enem osnoval francosko ligo za nedeljski počitek.

Italijanska naučna uprava namerava nov napad zoper katoliško cerkev. Kakor namreč „Berl. Tagebl.“ iz Rima poroča, odpravila se bo na rimskem vseučilišču stolica za zgodovino krščanstva. „Tribuna“ vsaj pravi, da je to trden sklep naučnega ministra Bosellija. Moti pa se, kdor misli, da je Boselli ljut protiklerikalec ali agitator za spomenik Giordana Bruna, marveč spada k desnici, to je zmerni stranki. Mej italijanskimi levničarji in desničarji pač ni razločka, kar se tiče sovraštva zoper katoliško cerkev. — Od 24. do 26. dne septembra je v Pijačenci pod predsedstvom nadškofa Capeceatre zboroval mnogobrojno obiskan katoliški shod, ki je spoznal potrebo boljšega ljudskega pouka v veronauku in sklenil, da se morajo ustanoviti v ta namen posebne šole, po raznih župnijah pa družbe, ki bodo pospeševale temeljitejši pouk v veronauku. Resolucija se je sprejela tudi gledé strožjega izvrševanja nedeljskega miru.

„Wr. Tagblatt“ objavlja zasobno vest iz Berlina, da se je Turčija nasproti vsem preklicem pridružila trodržavni zvezi. Treba je v tem oziru na vsak način počakati pristojnega potrdila. — „Pol. Corr.“ pravi, da je poročilo londonskega lista „Times“ o znižanju turške armade od 250.000 na 100.000 mož v toliko resnično, v kolikor se trudi sultan, da bi se doseglo proračunsko ravnotežje, in je iz članov ministerskega sveta sklical komisijo, ki naj preišče, ali ni mogoče kaj prihraniti pri vojaških izdajah. Ta komisija se je izrekla za zmanjšanje mirovnega stanja, kateremu mnenju pa odločno oporekajo vojaški krogi. Zaradi tega je verjetno, da sultan ne bo komisijemsku nasvetu pritrtil.

Iz ljubljanske okolice, 3. oktobra. Dandanes se od kmetijstva posestnikom in posebno tudi gg. učiteljem zelo sadjarstvo priporočuje, da se bolj odrasla šolska mladina v tej prekoristnej stroki kmetijstva podučuje, ker najbolj ljudstvo za to dobi veselje, ako pri šolah vidi lepo vrejene vrte. Nekaj let sém se je tam pa tam v tej stvari vže precéj storilo; a pri nekaterih vaseh in šolah se pa vendar žalibog sadjereja še zelo pogreša. V Hrušici pod Ljubljano je še le tri leta, odkar je šola zidana, a vže obstoji pri njej lepo in umetno vreden šolski vrt, na katerem je že zdaj nad 6000 jabolčnih in hruševih divjakov in čez tisoč cepljenih drevesc. V tako kratkem času je res to veliko število! Videti je poleg tega tudi mnogo raznih lepih cvetic in zdravnih rastlin. Pred šolo so za senco lipe in kostanji, zadaj in ob krajéh šole pa lepa jabolčna in hruševa drevesa v spomin štiridesetletnice vladanja našega presvetlega cesarja Fr. Jožefa vsajena. Za ves ta trud in precejšnje stroške pri omenjenem vrtu gre pa hvala le g. učitelju Fr. Klinarju. Škoda le, da ni vrt tako ograjen, kakor je za taki vrt primerno in koristno, ker s tako ograjo ni vrtu podoben in tudi ne pred kokošmi in drugimi živalimi zavarovan. Razun tega še vodnjaka ni, ki bi pri vsaki šoli moral biti. Omeniti je še, da je pri tej šoli lega zbirka raznih kamnov in rudnin. Vse to je gotovo posnemanja vredno. L. M.

Iz Zagreba, 3. oktobra. V našem mestnem zastopstvu so se pokazale v novjšem času kaj čudne razmere. Dosedaj se je smatralo to zastopstvo kot opozicijonalno; čeravno se ni nikdar posebno pokazalo v tem smislu, vendar pa je imelo vedne borbe z vlado, kadar koli je hotelo doseči kako uslugo od nje. Ali odkar ima mesto vladinega nadnačelnika, skoraj da pojemlje pri pojedinih zastopnikih požrtvovalnost za občinske zadeve, pa tudi v narodnem pogledu postajajo vse bolj popustljivi. K sejam dohajajo precej neredno in to znajo njihovi protivniki vse upotrebiti v svoje svrhe. Tako se je pokazalo mestno zastopstvo dokaj nespretnim, ko je poklonilo na grob venec pokojnemu ministru Bedekoviću, in ravno tako je v političnem pogledu pogrešilo, ko je v zadnje seji sklenilo, da se pozdravi novi minister, ter od njega pomoč dobi v mestnih zadevah. Novi minister g. pl. Josipović je poznat stare korenine privrženec Madjarom ter se od njega more kaj malo pomoči pričakovati. Zraven tega pa ne bi smel že narodni ponos naših zastopnikov kaj takega trpeti, da se pri takih ljudeh priporočajo. Mesto se je dozdej lepo razvijalo z lastno pomočjo, pa se more tudi v bodoče, ako bodo imeli zastopniki dobro voljo za to; iskati pomoči pri protivnikih je pa skoraj nedostojno in brezvspešno. Ko pride prava potreba za kako stvar, kakor n. pr. za novi kolodvor, rešilo se bo vprašanje ugodno za mesto ravno tako, kakor je bilo z veliko vojašnico, katera se je sezidala v kratkem času, čeravno je poprej vlada toliko časa stvar zastavljala. Najboljši dokaz, kakošni so protivniki narodnega zastopstva, posebno če se jim popušča, pokazalo se je že v iste seji. Bivši župan zagrebski je poslal mestnemu zastopstvu oprostno pismo, ki se je imelo v seji prečitati. V tem pismu omenja bivši župan Badovinac, kaj in kako se je delalo za njegovega županovanja, ter se poslavlja od zastopstva z lepimi besedami posebno priporočaje vedno vernost in udanost do presvetlega vladarja. Ta spomenica se pa ni mogla vsa prečitati, ker se je odstranil precej ob početku čitanja iz dvorane zastopnik g. Mošinski vladni tajnik. Vsled tega je postalo zastopstvo nesklepčno. Isto tako bi se lahko zgodilo s prvim predlogom, da se je hotel oddaljiti koji zastopnik, ki morda ni bil sporazumen, ali tega ni hotel nobeden storiti, kar je izvel vladni tajnik pri drugem predlogu. Če protivniku popustiš, ponašaš se taktno; če imaš pa ti kaj od njega zahtevati in to storiš, potem si ravnal netaktno. To bi si morali povsodi dobro zapamtiti. Naš vladni tajnik ni hotel, da se omenjena spomenica čita v zastopstvu, ker bivši župan je spadal mej protivnike ter je bil radi tega tudi suspendiran, kar sem vam o svojem času v dopisu razjasnil. Da se v spomenici marsikaj navaja, kar se ne more dopadati današnji vladni, to je naravnika stvar, zatorej naj se pa tudi javno ne čita. Taki so naši protivniki, katerim se ne sme nikjer in nikdar popuščati, ako hočeš, da ostaneš od njih neodvisen. Da se pa dogajajo take stvari v našem mestnem zastopstvu, ni nič čudnega, saj je v celej deželi mnogo gnilega.

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je podaril prostovoljnemu gasilnemu društvu v Polhovemgradu 80 gld.

(Odlikovanje.) Ravnatelj in nadučitelj druge mestne deške šole v Ljubljani, g. Leopold Beler, je povodom svojega umirovljenja odlikovan z zlatim križcem za zasluge.

(Imenovanje.) Za triletno dobo, to je, do konca šolskega leta 1891/92, so imenovani v izpraševalno komisijo za ljudske in meščanske šole z nemškim poučnim jezikom v Gradci: Načelnik: deželnošolski nadzornik Iv. Rožek; njegova namestnika sta: ravnatelj na pripravnici Karol Janker in mestni šolski nadzornik gimnazijski profesor Ivan Reis; člani so: profesorji na pripravnici: Albert Gauby, Franc Hauptmann in Ferd. Zafita; profesor na realki; dr. Hoffer, ravnatelj meščanske šole Ign. Gugl; učitelja na vadnici: Ivan Kortschak in Jos. Gauby; z nemškim in slovenskim poučnim jezikom v Mariboru: načelnik: vodja na pripravnici Jurij Kaas; namestnik: veroučitelj na pripravnici Franc Janežič; člani: profesorji na pripravnici: Ponkrac Ehrat, Ivan Koprivnik in Luka Lavtar; profesor na realki Robert Spiller, gimnazijski učitelj Ivan Košan in vadnični učitelji: Jan. Levitšchnigg, Ivan Miklošič, Alojzij Vavroh in Rud. Markl.

(Iz deželnega šolskega sveta.) Dvorazredna šola v Domžalah je razširjena v trirazredno. Učitelj v St. Vidu nad Ljubljano, g. Josip Bregar, je dobil nadučiteljsko službo v Kranjskigori, učitelj v Preloki, g. R. Justin, nadučiteljsko službo v Streklevcu in g. Anton Vertnik je premeščen iz Sp. Loga v Banjaloko. G. Ivan Gantar je stalno nameščen kot nadučitelj na Studencu. G. nadučitelj Josip Bozja je premeščen iz Košane v Bloke.

(Promotio sub auspiciis Imperatoris.) Dne 10. oktobra bode v Gradci jurist g. Vladimir Žitek promoviran „sub auspiciis Imperatoris“ doktorjem prava.

(Na Brezjah) bode prihodnjo sredo, kakor smo že sporočili, slovesno blagoslovljenje temeljnega kamna za novo cerkev. Vozni listki po znižani ceni za ta dan se dobivajo pri g. J. Pavlinu na Marijinem trgu št. 1., in sicer za II. razred po 1 gl. 30 kr. in za III. razred po 90 kr. za tje in nazaj. Oglašiti pa se mora vsaj 50 oseb.

(Tržaški petardisti) so na predvečer cesarjevega godu pokazali, da policija ni še vseh zaprla. Kakor smo že zadnjič omenili, razpočila se je petarda v četrtek zvečer pred kadetsko šolo. Poluradni „Mattino“ piše o tem: „Sinoči se je raztreščila petarda poleg c. kr. kadetske šole. Razun šuma ni bilo drugih posledic. Nebo je ostalo zvezdnato in vedro vso noč“. Lahonski list torej niti z besedico ne graja zlodejstva. Ali zasluži tak list ovsu iz vladnih jaslí?

(Slovensko gledališče.) Včeraj se je na tukajšnjem odru prvokrat predstavljala veseloigra „Vodno društvo“. Z igro in predstavo je bilo občinstvo prav zadovoljno. Obširnejšo oceno priobčimo jutri.

(Mestni zastop celjski) bode prosil deželni zbor štajerski, da se mestna občina celjska loči iz celjskega okrajnega zastopa.

(V Tolminu) na Goriškem je bilo dne 25. sept. premovanje konj, katerih so konjerejci prignali 29, in sicer kobil z žrebci 8, brejih kobil 10, žrebet 11.

(Pravico javnosti) je dobila slovenska dekliska šola v Gorici; to šolo vzdržuje slovensko narodno-politično društvo „Sloga.“

(Rodbina Macúnova) v Gradci objokuje izgubo svoje nepozabne hčere, gđe. Jaroslave Macúnove, obrtne učiteljice v Ferdinandum-u, ki je umrla dne 3. t. m. Naj v miru počiva!

(Potres.) Iz Adlešičev se nam poroča, da so v četrtek, dne 3. t. m., malo pred četrto uro zjutraj čutili precéj močan potres.

(Kočevska nižja gimnazija) šteje letos osem-inosemdeset učencev.

(Umrl) je v Trstu dne 2. t. m. umirovljeni gimnazijski profesor Fr. Vračko.

(Ogenj v ministerski palači.) Z Dunaja se poroča, da je v soboto opolnoči v ministerstvu za notranje stvari, v sobi grofice Luize Taaffe, navstal ogenj. Zgorelo je več hišnega orodja, požarna straža je bila hitro na mestu in pogasila ogenj, kateremu vzrok ni znan.

(Učiteljsko društvo za kamniški okraj) zborovalo bode dne 24. oktobra ob 2. uri popoldne v kamniški šoli. Na dnevnem redu so: 1. Pozdrav

predsednika. — 2. Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju. — 3. Poročilo blagajnikovo. — 4. O risanju brez stigem, predava g. nadučitelj Burnik. — 5. Določitev kraja prihodnjemu zborovanju. — 6. Prosti nasveti.

(Popravek.) Na tri dopise v našem listu, v katerih so dopisniki blagohotno hoteli opozoriti sl. odbor družbe sv. Mohora, naj ne kupuje papir za svoje knjige pri Leykamovi družbi, dobili smo te dni malo dostojen odgovor od kompetentne strani. Mej drugim čitamo v odgovoru, da tiskarna sv. Mohora že tri leta ni niti jedne pole papirja kupila pri Leykamovi družbi. S tem bodi nepovoljna stvar končana, kajti vrednik tudi ni nákovalo — nikomur.

(Mrtva roka.) Oporoka nedavno umrlega čanadskega škofa Bonnaza obsega nastopna volila: za založbo katoliškega vseučilišča na Ogorskem sto tisoč gold., in ko bi vseučilišče ne bilo zgrajeno tekom 30 let, ima se uporabiti ustanovni kapital za šolske namene, katere bi imenoval čanadski vladika; iz tridesetletnih obresti od glavnice ima se postaviti v čanadski škofiji zavod za gluhoneme. Mestu Szegedinu je volil za nravno-verske namene sto tisoč gold.; za stavbo cerkve v Temes-Gyarvarosu 20.000 gold.; za stavbo druge farne cerkve v Aradu 40.000 gl.; šolske sestre v Temes-Jozseforresu dobé 20.000 gold.; semenišče v Szegedinu in licej v Temešvaru tudi 20.000 gl.; duhovniško semenišče v Čanadu dobi 15.000 gl.; za poučevanje gluhonemih je določenih 20.000 gl.; za stavbo nove cerkve v Detlu 10.000 gl. Vrhu tega so prejeli mnogi občekoristni ustavi po 2000 do 5000 gl. Sorodnikom svojim je pa volil umrli škof — 15.000 gold. — Kardinal Simor, ogerski knez-primas, je zgradil letos v predmestju v Ostrogonu krasno veliko poslopje, ki je namenjeno za dekliško sirotišče, v katero bode vsprejetih 40 deklic-sirot iz ostrogonske nadškofije. — Kardinal Haynald je pa daroval povodom petdesetletnice svojega pastirovanja 370.000 gl. za ustanove!

(Proračun ljubljanske trgovske in obrtniške zbornice.) C. kr. deželna vlada za Kranjsko objavlja o pobiranju doneskov, katere je v pokritje troškov ljublj. trgovske in obrtniške zbornice plačevati za leto 1889, nastopni ukaz: „C. kr. trgovinsko ministerstvo je z razpisom z dné 10. decembra 1888. l. odobrilo proračun trgovinske in obrtniške zbornice ljubljanske za leto 1889 v zahtevanem znesku petih tisoč dveh sto šest in sedemdesetih (5276) goldinarjev 25 kr. av. velj. ter dovolilo, da se nepokrita potreščina pokrije s priklado na vsak skladu podvrženi davčni goldinar, namreč v znesku dveh krajcarjev (2 kr.) na pridobnino in merovino z izvanredno doklado vred in v znesku tudi dveh krajcarjev (2 kr.) na dohodnino z izvanredno doklado vred tistih, ki imajo v zmislu novega volilnega reda volilno pravico. — Naroča se vsem c. kr. davčnim uradom in mestnemu magistratu ljubljanskemu, da poberejo donosne deleže v jednom obroku vsaj do konca decembra tekočega leta od vseh, ki imajo pravico voliti v trgovinsko in obrtniško zbornico ljubljansko. — To se vsem, kateri so dolžni skladati te doneske, daje na znanje s tem pristavkom, da se bode proti vsakemu, kdor bi zaostal s svojim doneskom, postopalo po § 2. ces. ukaza z dné 20. aprila 1854. (dež. zak. št. 96).“

(Izdelovanje paramentov.) Beseda „parament“ pomenja navadno vse cerkvene dragocenosti, kot mašno obleko, olupšave na oltarjih itd. Ti predmeti so izgotovljeni iz tkanih snovi, svile, lesa, kovine, i. t. d. Izdelavanje teh različnih predmetov torej spada v stroko raznovrstnih rokodelcev. Vsled tega sta ministerstvu za trgovino in notranje zadeve dne 4. sept. t. l. naročili obrtnim uradom, da ne smejo sprejemati zglasil za obrt „izdelki paramentov“ v tem splošnem pomenu besede, temveč mora prosilec natančno naznačiti ali omejiti obseg obrti, katero hoče izvrševati, in nujno naznaniti predmete, katere hoče izgotavljati.

Raznoterosti.

— Visoki pisateljici. „Oesterr. Volksztg.“ piše: V nekaterih tednih bo izšla knjižica z naslovom „En Herbst im Süden“ (Jesen na jugu.) Spisali sta to knjigo, katera bo pa le posebnim odlikovancem prišla v roko — naša cesarica in nadvojvodinja Valerija, slike pa je napravil Valerijin ženin, nadvojvoda Franc Salvator.

— Terno! Na Dunaj je pred nekaterimi mesci iz Celovca došel zlatarski pomočnik Alojzij Jäger. Minoli četrtek je zvedel, da je zadel terno. Pri tem se je nezavesten zgrudil na tla. Po težkem

trudu so ga spravili k zavesti, in tu je povedal, da je stavil 10 gl. in zadel 48.000 gl. Mož je potem odšel in odslej ga pogrešajo.

— Za državne dolgove plačuje Pruska 11, Anglija 16-94, Avstrija 18, Francija 23-74 in Italija 26-62 odstotkov vseh državnih troškov.

Telegrami.

Praga, 6. oktobra. „Nar. Listy“: Praška redarstvena oblastnija je dopisovalca ruskim listom, Adolfa Kohana, iz Avstrije prognala.

Belgrad, 7. oktobra. Nataliji bližnji krogi zatrjujejo, da je ta sklenila, ustavljati se vsem slučajnostim, na vsak način ostati v dose-danji pasivnosti, sklicevati se na to, da tirjatev gledé omejitve njenega bivanja v Belemgradu na določeno dōbo pomeni prikrajševanje njenih državljanskih pravic, tedaj premembo ustave, v kar pa mala skupščina ni pristojna, ker je nova ustava pet let nepremeljiva.

Pariz, 6. oktobra. Mej izvoljenimi republikanci so Floquet, minister javnih del Guyot in Berger, slednji zoper Andrieuxa. Izmed boulangistov so zmagali: Laisant, Chiche, Aimelafle, Naquet, Sourde in Mautin. V Belleville-u je socialist Dumay proti Rochefortu prodr. Izgredov ni bilo posebnih.

Pariz, 7. oktobra. Uradni izkaz o izidu ožjih volitev: 124 republikancev, 45 opozicijonalcev; devet izidov še ni znanih. Nova zbornica bo imela 362 republikancev, in sicer 236 zmernih in 126 radikalnih, ter 205 opozicijonalcev, mej temi 100 rojalistov, 58 bonapartovcev in 47 boulangistov.

Edini izkušeni zdravilni način pri Brightovi ledični bolezni kakor sploh pri vseh boleznih ledice je temeljito lečenje z „Warnerjevim Safe Cure“ in ž njim zvezanimi dijetničnimi naredbami. Jako mnogo slučajev je bilo takó ozdravljenih, čeravno so bila vsa druga sredstva brezuspešna, kar spričuje na stotine ozdravelih.

Dobiva se v deželni lekarni pri „Mariji pomagaj!“, kakor tudi v vseh ostalih ljubljanskih lekarnah. (1)

Listnica vredništva:

Prof. Suess ni sicer „obrezan“ žid, a je, kakor se nam zagotavlja, po svojem pokolenju, po svojem mišljenju in delovanju pa bolj židovsk, nego vsak žid, akoravno je anglikanskega veroizpovedanja. Ravno tako nam tudi gg. pri „Laib. Wochenblatt“-u niso vzor krščanske resnicoljubnosti, akoravno imajo krstne liste.

Umrli so:

3. oktobra. Roza Pirnat, usmiljena sestra, 29 let, Kravja dolina 11, jetika.

4. oktobra. Julijana Kosta, uradnikova vdova, 89 let, Gradaška ulice 22, marasmus. — Marija Šustar, postreščkova žena, 38 let, Rožne ulice 3, jetika.

V bolnišnici:

4. oktobra. Evzebij Fischer, fotograf, 28 let, legar. — Henrik Slapar, mizar, 34 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
opazovanja						
7. u. zjut.	736-5	8-2	sl. svzh.	del. jasno	7-10	
2. u. pop.	735-6	17-8	"	"	dež	
9. u. zveč.	735-1	13-6	sl. vzh.	oblačno		
7. u. zjut.	735-1	11-8	sl. zapad	oblačno	20-30	
2. u. pop.	735-5	14-2	"	"	dež	
9. u. zveč.	734-7	13-6	"	"		

Srednja temperatura obeh dni 13-2° in 13-2° za 0-2° in 0-3° nad normalom.

Cerkevenc,
krog 36 let star, ki je že dlje časa služboval, išče službe, če je mogoče, na kaki večji župniji.
(5-2)
Natančneje se izve pri opravištvu.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

7. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 95 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 % "	84 " 80 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 50 "
Papirna renta, davka prosta	99 " 75 "
Akcije avstr.-og.ške banke	922 " — "
Kreditne akcije	306 " 75 "
London	119 " 65 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleon.	9 " 47 "
Cesarski cekini	5 " 67 "
Nemške marke	58 " 37 1/2 "

Izurjen dacar

se sprejme v službo.

Prošnje do 15. t. m.

V Kamniku, dné 6. oktobra 1889.

Fischer s. r.,
župan.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Brata Eberl,
 izdelovalca oljnatih barv, firnečev, lakov in napisov.
 Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
 Ljubljana,
 za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.
 priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano realno fino delo in najnižje cene.
 Posebno priporočilne za prekupee so oljnaté barve v ploščevinastih puščah (Bleebüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (16)
 Cenike na zahtevanje.

Najboljše ročne harmonike

z 1, 2 in 3 vrstami tipk, orhestralna harmonika z jeklenimi glasovi, in usnjati melovi lastnega izdelka, kakor vsi godbeni instrumenti, gosli, citre, flavte, klarineti, trompete, lajne, glasbene škatljice, ustne harmonike, okarine, lajnice, arisoni, lajnice za ptiče, albumi z godbo, pivni in vinski kozarci, necessairs za gospe z godbo itd.

JAN. N. TRIMMEL,
tovarna harmonik, (30-12)
Dunaj, VII., Kaiserstrasse 74.
Ceniki franco in zastoj.

Nič več mokre noge ali trdo usnje!

I. Bendiks iz Št. Valentina na Spodnjem Avstrijskem ima izključno pravico v Avstro-Ogorski za izdelovanje c. kra. priv. nepremočljive

hranilne masti za usnje

katere vspehi so potrjeni s stotinami spričeval. Cene: cela škatlja 1 gl., 1/2 škatlje 50 kr., 1/4 škatlje 25 kr., 1/8 škatlje 12 1/2 kr.

hranilno tinkturo za usnje

ne lak za usnje ali momentni lik, tudi ne apretura za usnje, marveč bolj oljnato likalno črnilo, katero je preskusilo c. kr. državno vojno ministerstvo ter dovolilo, da se sme rabiti za usnje v c. kr. armadi. Cene: 1 kilo 1 gl. 20 kr., 1 steklenica št. 1: 1 gl., št. 2: 40 kr., št. 3: 20 kr. Razprodajalcem rabat. Dobiva se v vseh večjih krajih monarhije, v Ljubljani pri gg. Schusnigu & Weberju in A. Krisperju. — Sva imo pred ponarejanji! Prosi se za ponudbe v razprodajanju, kjer se ni založb. (30-22)

Kupijo se knjige

posamezno ali v več iztisih, katere so po knjigotržcih popolno razprodane, in sicer:

- Duhovni Pastir, 1884. in 1885. letnik.
- Cecilija, I. del. (Izdala družba sv. Mohora v Celovci.)
- Slovar, Janežičev, slovensko-nemški in nemško-slovenski.
- Jezičnik, razni letniki.

Ponudbe vsprejema
„Katol. Bukvarna“
 v Ljubljani.